

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Ruhsar PEKCAN** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Dr. Habip EKSİK
İğdır Milletvekili

Önemli jeopolitik ve kültür kavşağında bulunan seçim bölgesi İğdır ili İran, Ermenistan ve Azerbaycan'a bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti ile sınır komşusu dolayısıyla üç ülkeye sınır olan tek il'dir. Ermenistan-İğdır bağlantısını sağlayan Alican Sınır Kapısı 1993 yılında hizmete kapatılmış, İran-İğdır bağlantısını sağlayan Borualan Sınır kapısı 1988 yılında hizmete kapatılmıştır. 1992 yılında açılan ve İğdır-Azerbaycan'a bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti bağlantısını sağlayan Dilucu Sınır kapısı hizmete açıktır ve aktif durumdadır. Üç ülkeye sınır olan İğdır ilinde TÜİK'in verilerine göre işsizlik oranı %9.8 olarak gösterilmekte fakat bu oranın daha yüksek olduğu tahmin edilmektedir. Üç ülkeye sınır olan seçim bölgesi İğdır ilinde yoksulluk ve işsizlik giderek derinleşmektedir.

Azerbaycan'a bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyetine açılan sınır kapısı her ne kadar aktif ise ihracata konu olan ticari ürünlere zamanla kotalar getirilmiştir, özellikle 1996 yılında Bakanlar Kurulunda alınan karar ile sınır ticareti kapsamı daraltılmış böylece sınır ticaretinde hangi ürünlerin ithal ve ihraç edileceği belirli esaslara bağlanması ticaretin belirli ürünler ile sınırlandırılması gümrük ticaretini olumsuz yönde etkilemiştir.

Azerbaycan'a bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti Gümrük Komitesinin 01.01.2021 tarihinde uygulamaya koyduğu Türkiye'den Nahçıvan girişlerinde kamyonet, kamyon ve TIR araçları Sederek Gümrük İdaresi tarafından yüksek bir ücret ile vergilendirilmiştir. Alınan karar gereği bir aracın(kamyon) Nahçıvan girişinde Sederek Gümrük İdaresi tarafından yol ücreti 20,Azerbaycan'a bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyetine giriş ücreti 100 ve aracın Nahçıvan'dan çıkışı (depo ücreti) 50 dolar olmak üzere 170 dolar vergi alınmaktadır bu ücret 1258 Türk Lirasına denk gelmekte, uzun araç TIR (büyük kamyon) olunca bu ücret 270 dolar yaklaşık 2000 Türk Lirasına denk gelmektedir.

Azerbaycan devletine bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti Gümrük İdaresinin almış olduğu bu karar bitme noktasına gelmiş ithalat oranını büyük oranda darbe vurmaktadır. Sederek Gümrük dairesi zaman zaman keyfi kararlar almaktadır, örneğin bazı ürünlerden sigorta adı altında vergilendirmeler yapılmaktadır. Ayrıca Azerbaycan Devleti ithalata konu olan ürünlerden Rusya devletinden alınan vergi oranı %18 iken bu oran Türkiye için %36 ile %38 arasında değişmektedir.

h261

Bu bağlamda:

- 1- Azerbaycan'a bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti (Sederek Gümrük Kapısı)'nin 01.01.2021 tarihinde uygulamaya koyduğu yüksek vergilendirme ve ücretin makul seviyeye indirilmesi noktasında bakanlığınızın bir girişimi olacak mıdır?
- 2- İthalata konu olan ürünlerde Rusya'dan %18, Türkiye için bu oran%36 olmasının sebebi nedir, bakanlığınızın Azerbaycan devleti ile sorunun çözümüne yönelik bir girişimi var mıdır? Türkiye ithalatçılarının cezalandırılmasının sebebi nedir?
- 3- Azerbaycan'a bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti (Sederek Gümrük İdaresi) tarafından Türkiye ithalat ve ihracatçılarına yönelik resmi olmayan sigorta, vergi adı altında ücretler alınmaktadır, bakanlığınızın sorunun çözümü adına keyfi uygulamaların son bulması adına girişimi olacak mıdır?
- 4- Bakanlığınızın Iğdır-İran bağlantısını sağlayan Borualan Sınır kapısının hizmete açılmasına yönelik bir çalışmanız var mıdır, var ise hangi aşamada mıdır?
- 5- Bakanlığınızın Iğdır-Ermenistan bağlantısını sağlayan Alican Sınır kapısının hizmete açılmasına yönelik bir çalışmanız var mıdır, var ise hangi aşamada mıdır?
- 6- Bakanlar Kurulu tarafından 1996 yılında alınan karar gereği sınır ticareti kapsamı daraltılmıştır. Bu kararın düzeltilmesi ve Dilucu Sınır Kapısına işlerlik kazandırılması dolayısıyla kota konulan ürünlerin önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik bir çalışmanız var mıdır, olacak mıdır?